Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	K3-6C/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7523202432
Dátum vydania rozhodnutia:	23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Halková
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2024:7523202432.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice, sudkyňou JUDr. Evou Halkovou, v spore žalobcu: práp. A. B., narodený X.X.XXXX, C. D. XXX/XX, E., zastúpený: Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., Ku Potoku 4, Košice, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, IČO: 00151866, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.300,00 € do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou 25.4.2023 na Okresný súd Košice – okolie (od 1.6.2023 Mestský súd Košice) domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 5.000,00 € ako nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práva Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) Slovenskou republikou (ďalej ako „SR“), a to konkrétne povoleného limitu pracovnej doby stanoveného v článku 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“), spolu s náhradou trov konania.

2. Žalobu odôvodnil (body 2 – 8 odôvodnenia) tým, že žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru SR (ďalej len „HaZZ“) má opakovane nariaďovaný výkon práce v 24 hodinových (ďalej lej „h.“) zmenách (16,5 h. zmena, po ktorých nasleduje 7,5 h. pohotovosť), po ktorých nasledujú 2 dni voľna, pričom takto dochádza k pravidelnému prekračovaniu 48 h. za obdobie 7 dní. Toto rozvrhnutie pracovných zmien podľa vnútroštátneho práva je v rozpore s úpravou maximálneho pracovného času garantovaného článkom 6 písm. b) Smernice. Služobný čas žalobcu je rozvrhnutý nerovnomerne, jeden jeho služobný deň sa skladá zo štátnej služby, t.j. pracovnej zmeny v trvaní 16 h. alebo 17 h. a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku (§ 92 ZoHaZZ) v trvaní 7 alebo 8 h. Celkovo strávil žalobca na pracovisku sústavne (minimálne) 24 h. v jednom služobnom dni.

3. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca ako príslušník HaZZ musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Žalobca nemá dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok a jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňuje dostatočný odpočinok a regeneráciu, čo je v rozpore s právom EÚ.

4. Služobný čas žalobcu mal byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv vyplývajúcich zo Smernice. K porušeniu práv žalobcu pritom dochádzalo práve výkonom služobnej

pohotovosti. Uplynutý čas žalobcovi vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak, preto si uplatňuje nemajetkovú ujmu voči žalovanému. V príčinnej súvislosti s porušením práva EÚ zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku: zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy SR), súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy SR).

5. Žalobca poukázal na to, že zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „ZoHZZ"), ktorým sa spravujú pomery hasičov, uvádza v Prílohe č. 4 k zákonu, že do jeho znenia bola prebratá Smernica, no v skutočnosti tomu tak nie je a služobná pohotovosť nariaďovaná žalobcovi nie je súčasťou služobného času. V tomto smere sa ZoHZZ, ako právna úprava lex specialis, odlišuje od ustanovenia § 96 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP"), ktorý zohľadňuje Smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru Súdneho dvora EÚ (ďalej len „SDEÚ"), no v zmysle § 193 ZP sa ZP na právnu kvalifikáciu pohotovosti príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje. Žalobca má za to, že nedostatkom ZoHZZ je aj neprebratie ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice, ktorý stanovuje maximálny týždenný pracovný čas, ako aj fakt, že ZoHZZ nepovažuje služobnú pohotovosť za súčasť týždenného pracovného času. Takáto úprava nie je v súlade s článkom 2 ako ani článkom 6 písm. b) Smernice, čo zakladá zodpovednosť SR a jej povinnosť náhrady škody takto postihnutým jednotlivcom v rámci a prostredníctvom súdnych konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Takto sa na území SR nezaručuje plná účinnosť únijného práva, čo je napokon v rozpore s článkom 4 Konsolidovaného znenia Zmluvy o Európskej únii z roku 1992.

6. Žalobca k žalobe pripojil aj listiny preukazujúce jeho dochádzku za obdobie od 25.4.2020 do 24.4.2023 (rozhodné obdobie) na preukázanie prekročenia 48 h. pracovného času pripadajúceho na 7 dní ako je to stanovené v článku 6 písm. b) Smernice. Takto má žalobca za to, že mu vznikla ujma vo forme straty možnosti odpočinku, za čo žiadal priznať náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.000,00 €. V žalobe poukázal na rozhodnutia SDEÚ vo veciach C – 429/09 G. Fuß (ďalej aj „rozsudok Fuß), C – 437/05 J. Vorel, C – 397/01 Pfeiffer, z ktorých vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice bude mať priamy účinok priznávajúci právo jednotlivcom, ktoré budú môcť uplatniť pred vnútroštátnymi súdmi. Na strane druhej však pokiaľ pôjde o uplatnenie práva na náhradu škody, ako aj spôsob jej výpočtu, bude na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby za súčasného rešpektovania zásady rovnocennosti a efektivity určilo odpovede na tieto otázky, nakoľko Smernica už ďalší návod v tomto smere nedáva. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych normách nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada rovnocennosti) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému zaťaženiu jednotlivcov pri získaní tejto náhrady pred vnútroštátnymi súdmi (zásada efektivity). Úlohou vnútroštátneho súdu v tomto procese bude tiež posúdiť, či cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, či porušenie tejto normy bolo dostatočne závažné a či medzi takýmto porušením a následnou škodou spôsobenou jednotlivcovi existuje príčinná súvislosť, ako to bolo uvedené aj v bode 47 rozsudku Fuß.

7. Žalobca tvrdil, že v danom prípade boli splnené podmienky založenia zodpovednosti SR zastúpenej Ministerstvom vnútra SR za porušenie jeho práva vyplývajúceho z článku 6 písm. b) Smernice, čo opiera predovšetkým o rozsudok Fuß. Podľa záverov SDEÚ v predmetnej veci sa ustanovenia Smernice vzťahujú aj na postavenie hasičov zamestnaných vo verejnom sektore, a pokiaľ takýto hasič odpracoval týždenný pracovný čas presahujúci limit stanovený článkom 6 písm. b) Smernice, môže sa domáhať vyvodenia zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu a priznania nároku na náhradu škody, nakoľko článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok priznávajúci právo jednotlivcom, ktoré môžu takto uplatniť pred vnútroštátnymi súdmi.

8. Podľa žalobcu v slovenskom právnom poriadku absentuje osobitná úprava týkajúca sa konania o náhradu škody spôsobenej porušením únijného práva, ako aj spôsobu výpočtu takto vzniknutej škody u jednotlivca. Žalobca sa domnieva, že táto škoda má nemajetkovú povahu a v danej situácii sa môžu použiť pravidlá zakotvené v ustanoveniach § 11 – 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ"), nakoľko predmetné ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho únijného práva. Zdôraznil, že podmienky uplatnenia vnútroštátnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa OZ sú v zásade identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v režime únijnej zodpovednosti, nakoľko sa tu tiež predpokladá existencia zásahu spôsobilého privodiť nemajetkovú ujmu, tiež musí ísť o zásah neoprávnený, teda v rozpore s objektívnym právom a napokon, že musí existovať príčinná súvislosť

medzi uvedenými podmienkami. Žalobca má za to, že tieto podmienky boli naplnené a vznikol mu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyčíslený v žalobe v sume 5.000 €.

9. Žalovaný žiadal konanie zastaviť, prípadne žalobu zamietnuť. Poukázal (čl. 9 – 19 odôvodnenia) na vymedzenie pôsobnosti Smernice. Podľa čl. 2 ods. 2 sa Smernica nebude uplatňovať na určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany, pričom vzhľadom na charakter činností vykonávaných príslušníkmi HaZZ a s tým spojený rozvrh ich služobného času mal žalovaný za to, že Smernica sa na hasičov nevzťahuje v plnom rozsahu, a preto ani nemohlo dôjsť k porušeniu ich práv v zmysle dotknutej Smernice. Štátnu službu príslušníkov HaZZ, vykonávajúcich zásahovú činnosť, ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice podľa článku 2 ods. 2 Smernice. Poukázal na rad ustanovení ZoHZZ, zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, z ktorých má vyplynúť, že HaZZ, resp. jeho príslušníci, vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, čo bude patriť v plnej miere do pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy.

10. Žalovaný zdôraznil, že maximálny týždenný pracovný čas predstavuje limit, ktorý je potrebné vždy vypočítať za celé referenčné obdobie. Z právneho hľadiska, v kontexte žaloby, nie je relevantný pracovný čas jednotlivca v konkrétnom týždni. Namietol interpretáciu pojmu „pracovný čas“ žalobcu v zmysle Smernice a záznamy v systéme SAP, ktoré podľa neho slúžia len ako pomôcka pre výpočet platov a evidenciu. Systém SAP podľa žalovaného vôbec nedisponuje funkcionalitou, ktorá by umožňovala určiť pracovný čas žalobcu v zmysle Smernice.

11. Žalovaný namietol svoju pasívnu vecnú legitimáciu s poukazom na to, že v prípade netransponovania smernice alebo pre nesprávnu transpozíciu smernice môže žalobu podať Európska komisia priamo na SDEÚ alebo fyzická, príp. právnická osoba, ktorá bola priamo dotknutá, resp. u ktorej došlo k porušeniu/poškodeniu jej práv, a to priamo na vnútroštátny súd členského štátu EÚ. Žalovaný vytkol žalobcovi, že mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného a žiadať o nápravu v zmysle § 69 ods. 4 ZoHZZ, no nielenže tak neučinil, bola mu za to dokonca poskytnutá odmena, resp. náhradné voľno za vykonávanú pohotovosť. V súvislosti s tvrdením žalobcu o nesprávnosti prebratia Smernice do ustanovení ZoHZZ uviedol, že tak ustanovenie článku 2 ods. 1 Smernice ako aj článok 6 Smernice boli riadne prebraté. Tvrdenia žalobcu ohľadom nedostatkov ZoHZZ vzhľadom na požiadavky a ciele stanovené Smernicou, ako aj nezapočítania doby služobnej pohotovosti do týždenného pracovného času hasičov, považoval za neopodstatnené. Vzhľadom na čl. 16 písm. b) Smernice a na základe kolektívnej zmluvy, výpočet nezohľadňuje práceneschopnosť, ani ďalšie neprítomnosti žalobcu. Žalovaný uviedol, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslúžených hodín týždenne bola Smernica, vzhľadom na referenčné obdobia, transponovaná správne.

12. V súvislosti s článkom 2 ods. 1 Smernice uviedol, že toto ustanovenie upravujúce pojem „pracovný čas“ bolo transponované do štvrtej hlavy ZoHZZ, a to do § 85 a nasl. ZoHZZ, kde môžeme nájsť definíciu služobného času príslušníka HaZZ, z ktorého vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 ZoHZZ a štátna služba nadčas podľa § 92 ZoHZZ. Je tu však rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe. Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 1 písm. a) ZoHZZ ide o pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené aj vo výške peňažnej náhrady za tento čas. Žalovaný tiež dodal, že explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené aj v Kolektívnej zmluve príslušníkov HaZZ pre rok 2019 - 2020, konkrétne v článku 3, a obdobne v článku 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021 a v článku 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022.

13. V súvislosti s článkom 6 Smernice žalovaný uviedol, že Smernica umožňuje aj výnimky zo stanoveného limitu pri splnení určitých podmienok, resp. umožňuje stanoviť aj dlhšie referenčné obdobie než 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia

výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov.

14. ZoHZZ upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne, pričom podľa § 91 ods. 3 ZoHZZ možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Služobný čas hasičov však v zmysle § 86 ods. 1 ZoHZZ môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne s tým, že dĺžka riadneho služobného času v takomto prípade v jednotlivých služobných dňoch nesmie byť vyššia než 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 ZoHZZ. V súvislosti s určením referenčného obdobia bude nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 ZoHZZ. Je preto pravdou, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, no ZoHZZ a kolektívna zmluva dostatočným spôsobom špecifikujú počty hodín služobného času hasičov.

15. Podľa žalovaného žalobca v konaní neosvedčil vznik nároku na náhradu škody, o to viac, že za vykonávanie nariadenej služobnej pohotovosti bol riadne odmeňovaný, resp. mu bol vymedzený aj priestor na odpočinok, keďže zamestnávateľ riadne vytvára podmienky na oddych. Počas pohotovosti sú príslušníci HaZZ fyzicky prítomní v mieste výkonu štátnej služby, ale tento čas je určený na oddych a odpočinok, a teda príslušník nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Až v prípade prerušenia pohotovosti v prípade nutného zásahu vznikne hasičovi nárok na nadčas. Čo sa týka charakteru služobnej pohotovosti, preto podľa žalovaného nemožno služobnú pohotovosť započítavať do odpracovaného služobného času. Žalovaný mal za to, že je na mieste vypočítanie skutočného týždenného priemerného služobného času žalobcu po zohľadnení dovolenky, dodatkovej dovolenky, rekondičných pobytov, náhradného voľna za štátnu službu nadčas, resp. za sviatok a všetkých iných neprítomností (napr. práceneschopnosť a iné) a to v rámci referenčných období určených na 6 mesiacov podľa § 86 ZoHZZ. Na základe toho súdu predložil prepočty za jednotlivé referenčné obdobia nasledovne: obdobie od 1/2020 do 6/2020 - 47,75 h. priemerne, obdobie od 7/2020 do 12/2020 – 39,53 h. priemerne, obdobie od 1/2021 do 6/2021 – 39,61 h. priemerne; obdobie od 7/2021 do 12/2021 – 38,41 h. priemerne, obdobie od 1/2022 do 6/2022 – 38,84 h. priemerne; obdobie od 7/2022 do 12/2022 – 39,41 h. priemerne, obdobie od 1/2023 do 6/2023 nebolo možné vyhodnotiť, pretože sa neskončilo.

16. Podľa žalovaného nedošlo k prekročeniu maximálneho týždenného služobného času za jednotlivé referenčné obdobia, pričom obdobia od 1/2020 do 7/2022 bolo poznamenané aj šírením nákazlivej choroby COVID – 19 a vyhlásením núdzového stavu.

17. Žalovaný zdôraznil, že žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka HaZZ a bol s plánovaným rozvrhom služobného času riadne oboznámený.

18. K argumentácii žalobcu ohľadom odkazu na rozsudok Fuß žalovaný uviedol, že sa jednalo o prípad mestského hasiča, ktorého výkon služby sa odlišuje od príslušníka HaZZ, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci využívajú rozsiahle výhody a osobitný systém zabezpečenia. Žalovaný dodal, že nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú hodinami nad maximálny limit pracovného času a je tiež potrebné v danej veci zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času v referenčnom období 6 mesiacov.

19. Žalovaný dodal, že pokiaľ by sa súd nestotožnil s právnym názorom vyjadreným vo vyjadrení, vo svetle doterajšej rozhodovacej činnosti súdov v obdobných veciach je výška náhrady, ktorú žalobca požaduje, zjavne neprimeraná. Pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 OZ je treba riadne a konkrétne preukázať existenciu závažnej ujmy. Žalovaný napokon navrhol konanie zastaviť, alternatívne žalobu zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov konania.

20. Žalobca v replike zotrval na podanej žalobe a predošlej argumentácii. Nesúhlasil, že Smernica sa na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany vykonávané HaZZ nevzťahuje. Námietku pasívnej vecnej legitimácii žalovaného považoval za nedôvodnú. Tvrdil, že nakoľko služobná pohotovosť hasiča nie je považovaná za súčasť jeho služobného času, spolu s rozvrhnutým týždenným služobným časom pravidelne prekračuje dovolený limit 48 h. požadovaný čl.6 písmeno b) Smernice, s poukazom na

rozhodnutia SDEÚ. K námietke žalovaného v súvislosti s výpismi dochádzkového systému SAP uviedol, že sú tam zaznamenané skutočne odpracované hodiny žalobcu za daný mesiac (bez času služobnej pohotovosti). S poukazom na rozsudok Fuß zdôraznil, že svoj nárok oprel o § 11 – 13 OZ a to z toho dôvodu, že v SR absentuje osobitná právna úprava, ktorá by mu umožňovala v okolnostiach prípadu presne vypočítať výšku svojho nároku. Žalobca upriamil pozornosť súdu na právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov SR, ktorými bola žalobcom ako príslušníkom HaZZ SR v obdobných veciach priznaná náhrada nemajetkovej ujmy proti žalovanému za porušenie práva EÚ vo výške 2.000 – 20.000 €. Ako listinný dôkaz predložil výpis z dochádzkového systému SAP žalobcu od 4/2020 do 3/2023.

21. V duplike žalobca zotrval na svojej doterajšej argumentácii a ním uplatnených námietkach. Uviedol, že ak sa súd nestotožní s právnym názorom žalovaného, namieta neprimeranú výšku požadovanej škody vzhľadom na rozhodovanie súdov v obdobných veciach. Priemerná výška doposiaľ priznanej škody vo vyššie uvedených obdobných rozhodnutiach predstavuje podľa neho sumu približne 1.000 - 2.500 €.

22. Žalobca v reakcii na dupliku žalovaného vyslovil nesúhlas s tým, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uviedol, že tvrdenie žalovaného, že výška doposiaľ priznanej náhrady škody v obdobných rozhodnutiach predstavuje 1.000 - 2.500 €, nie je pravdivé, s poukazom na svoje predošlé vyjadrenie.

23. Na pojednávaní strany sporu zotrvali na svojich predošlých stanoviskách. Vzhľadom na rozdielnu metodiku výpočtu pracovného času strán sporu žalovaný uviedol, že podľa jeho výpočtov nebola ani v jednom z referenčných období u žalobcu prekročená 48 h. týždenná pracovná doba.

24. Žalobca uviedol, že pri výpočtoch okrem dovolenky zohľadňuje aj dodatkovú dovolenku a dovolenku (v zmysle náhradného voľna) za prácu v sviatok. Žalobca argumentoval, že v prípade, ak by bola doplnková dovolenka stiahnutá z výkladu Smernice, znamenalo by to pri výpočtoch absenciu v práci. Poukázal na rozhodnutie SDEÚ C 254-18, podľa ktorého je možné rátať referenčné obdobia aj pohyblivo. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že referenčné obdobie musí mať 6 mesiacov a začínať sa v januári alebo júni. Poukázal na to, že v pohyblivých referenčných obdobiach od 10/2020 do 3/2021, od 12/2020 do 5/2021, od 3/2021 do 8/2021, od 9/2022 do 2/2023, od 10/2022 do 3/2023, došlo k prekročeniu týždenného priemerného pracovného času žalobcu nad 48 h. týždenne. Poukázal aj na jedno fixné referenčné obdobie, v ktorom došlo k prekročeniu týždenného pracovného času nad 48 hodín a to obdobie od 1/2021 do 6/2021.

25. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi: výpismi z dochádzkového systému SAP žalobcu a výsluchom žalobcu.

26. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

27. Žalobca je od 1.1.2011 príslušníkom HaZZ, vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami ZoHZZ. Štátnu službu aktuálne vykonáva v hodnosti práporčík, vo funkcii technik - strojník na Okresnom riaditeľstve HaZZ Košice - okolie, Hasičská stanica Bidovce, ktorá patrí medzi najmenšie, so 6 hasičmi. Podstúpil množstvo špecializovaných príprav, ako strojník, pilčík, lezec, vodca malého plavidla. Niekoľkokrát ročne je povinný absolvovať školenia – rôzne výcviky (napr. kurz prvej pomoci, povodňový výcvik, špecializované školenia) v trvaní 1 – 5 dní. Školenia a výcviky sa realizujú v deň voľna, niekedy v čase bezprostredne po 24 h. službe. Absolvovaním povinných školení a výcvikov prichádza o dni voľna. Podľa zákona je aj po školení povinný byť v prípade potreby k dispozícii do 2 hodín na pracovisku. Posteľ žalobcu sa v hasičskej stanici Bidovce nachádza v šatni, kde je uložené pracovné oblečenie hasičov. Žalobca uviedol, že šatňa páchne po oblečení od potu, dymu, pracovné podmienky v ich hasičskej stanici sú veľmi zlé, neinvestovalo sa do nej dlhodobo. Nedostatok voľna vplýva na jeho súkromný život. Žalobca zabezpečuje starostlivosť o svoju matku, ktorá je na invalidnom dôchodku a o svoju 17 rokov mladšiu sestru (stará sa o ňu ako otec – vozí ju do školy, zabezpečuje školské povinnosti, chodí na rodičovské združenia. Otec od nich odišiel po narodení sestry. Žalobca zvykne chodiť po práci cvičiť, na stretnutia s kamarátmi a hobby čas nemá.. Zvažuje, že z dôvodu zlých pracovných podmienok požiada o 2 roky o výsluhový dôchodok. Svoje námietky k výkonu práce adresoval priamym nadriadeným, ku zmene však nedošlo.

28. Žalobca má ako hasič nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas, v rokoch 2019 -2021 pracoval 17 h. pracovné zmeny (výkon štátnej služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 7 h. služobná pohotovosť na pracovisku. Počas jednej zmeny trávil na pracovisku minimálne 24 hodín. Počas roku 2022 pracoval 16 h. pracovné zmeny (výkon služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 8 h. služobná pohotovosť na pracovisku. Celkovo strávil žalobca na pracovisku sústavne (minimálne) 24 h. v jednom služobnom dni. Žalobcov pracovný čas nesporne, podľa výpočtov oboch strán sporu prekračoval 48 h. týždenne počas viacerých mesiacov rozhodného obdobia (napr. 4/2020, 12/2020, 8/2021, 8/2022, 11/2022).

29. Zistený skutkový stav súd podriadil pod zákonné ustanovenia:

30. Podľa čl. 7 ods. 2 druhá a tretia veta Ústavy SR, právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods.5.

31. Podľa čl. 24 Všeobecnej Deklarácie ľudských práv, každý má právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelnej platenej dovolenky.

32. Smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

33. Podľa čl. 1 bod 2 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

34. Podľa čl. 1 bod 3 Smernice, táto sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti verejné a súkromné v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

35. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice, pracovný čas je akýkoľvek čas počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

36. 19. Podľa čl. 6 písm. b) Smernice, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

37. Podľa čl. 16 Smernice, členské štáty môžu ustanoviť: a) pre uplatňovanie článku 5 (týždenný čas odpočinku) referenčné obdobie nepresahujúce 14 dní; b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne; c) pre uplatňovanie článku 8 (dĺžka nočnej práce) referenčné obdobie definované po konzultácii so sociálnymi partnermi alebo definované kolektívnymi zmluvami alebo dohodami uzavretými medzi sociálnymi partnermi na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni. Ak minimálny 24-hodinový čas týždenného odpočinku, vyžadovaný podľa článku 5, spadá do tohto referenčného obdobia, nie je zahrnutý do výpočtu priemeru.

38. Podľa § 85 ods. 1 a ods. 2 veta prvá ZoHZZ, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne.

39. Podľa § 86 ods. 1 a ods. 2 ZoHZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

40. Podľa § 91 ods. 1 a ods. 3 ZoHZZ, štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

41. Podľa § 92 ods. 1 ZoHZZ, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

42. Podľa § 97 ods. I písm. h) ZoHZZ, ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

43. Podľa § 103 ods. 5 ZoHZZ, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

44. Podľa § 122 ods. 1 a ods. 3 ZoHZZ, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

45. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

46. Podľa § 13 ods. 1 - 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať , aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

47. Na základe zisteného skutkového stavu, aplikujúc vyššie uvedené zákonné ustanovenia, súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, čo do jej základu.

48. Predmet sporu sa týka práva EÚ. Ide o nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku nesprávnej implementácie práva EÚ do slovenského právneho poriadku.

49. Súd posúdil námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie za nedôvodnú. Zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii komunitárneho práva vychádza z prednosti a priameho účinku únioového práva, bez ktorej by táto zodpovednosť nebola vynútiteľná. Vnútroštátne orgány sú povinné aplikovať normy komunitárneho práva z úradnej povinnosti (ex officio). Absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, ide o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý verejný orgán sa porušenia práva únie dopustil, resp., ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych predpisov nahradiť. Členský štát je povinný poskytnúť náhradu za dôsledky spôsobenej škody v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi upravujúcimi zodpovednosť za škodu, pričom podmienky náhrady škody, ako i premlčanie práva na náhradu škody stanovenej vnútroštátnymi predpismi, musia byť v súlade s princípmi ekvivalencie (rovnocennosti) a efektivity. Rozhodnutie vo veci Fuß dal v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 h. pracovného času právo poškodenému domáhať sa náhrady škody proti členskému štátu (bod 45, 46 a 61 rozhodnutia Fuß). Súd preto považoval SR, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj HaZZ, ktorého príslušníkom bol v rozhodnej dobe žalobca, za pasívne legitimovanú v spore.

50. Námietka žalovaného ohľadom pôsobnosti Smernice na príslušníkov HaZZ taktiež nebola dôvodná, s poukazom na rozhodovaciu činnosť SDEÚ, aj vnútroštátnych súdov. Podľa rozsudku Fuß z rozsahu úpravy Smernice nie sú vyňatí ani hasiči, keď v bode 33 konštatoval, že čl. 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva EÚ s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý

pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 h. hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto Smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. SDEÚ v tomto rozsudku konštatoval, že za týchto podmienok má pracovník, ako je G. Fuß, ktorého v zásahovej službe zamestnávala Stadt Halle, právo sa priamo dovolávať ustanovení čl. 6 písm. b) Smernice voči takému verejnoprávnemu zamestnávateľovi na účely dodržania práva na priemerný pracovný čas neprekračujúci 48 h., ktoré vyplýva z tohto ustanovenia.

51. SDEÚ v rozsudku C – 518/15 R. Matzaka 21.2.2018 (bod 27) uviedol, že Smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie.

52. Obdobne otázku pôsobnosti Smernice na príslušníkov HaZZ vyriešili aj všeobecné súdy SR, kde zhodne aplikujú Smernicu na obdobné prípady (napr. rozsudky Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/24/2024 z 5.3.2004, 6Co/193/2023 z 19.3.2024, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/11/2024 z 28.3.2024). Aplikácia smernice v tomto prípade je teda daná.

53. Súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že služobnú pohotovosť nemožno započítavať do odpracovaného služobného času žalobcu. Pri posudzovaní otázky, či bolo na strane žalobcu porušené žalovaným právo EÚ v dôsledku nesprávnej implementácie Smernice, sa súd stotožnil s argumentáciou žalobcu, v zmysle ktorej ZoHZZ nepovažuje za súčasť týždenného pracovného času služobnú pohotovosť hasičov, a v dôsledku toho dochádza k pravidelnému prekračovaniu takto vymedzeného maximálneho týždenného pracovného času. Po bližšej analýze ustanovení § 85 a 92 ZoHZZ je možné zistiť, že argumentácia žalobcu je správna, keďže podľa § 85 ods. 1 ZoHZZ je služobný čas príslušníka časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa § 92 ods. 1 ZoHZZ služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

54. Z vyššie uvedených zákonných vymedzení jednoznačne vyplýva, že služobná pohotovosť príslušníka HaZZ „len“ bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Takto má súd za to, že služobná pohotovosť podľa ZoHZZ nie je výkonom štátnej služby a odráža len stav pripravenosti hasiča na prípadné vykonanie štátnej služby, ak by došlo k situácii, že k nej bude zamestnávateľom povolaný. Na vyššie uvedené ustanovenia potom nadväzuje § 122 ods. 3 ZoHZZ, kde sa konkretizuje, že náhrada za služobnú pohotovosť podľa ods. 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorá nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 ZoHZZ výslovne uvádza, že zatiaľ, čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho ods. 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 § 103 v spojení s § 122 ods. 1 ZoHZZ).

55. Súd dospel na základe predošlých zistení k záveru, že Smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku SR. Žalobca ako hasič, príslušník HaZZ spadajúceho pod Ministerstvo vnútra SR mal Smernicou garantované právo na 48 h. pracovný čas. Žalobca v rozhodnom období nesporne odpracoval vo viacerých mesiacoch viac ako 48 h. týždenne. Napríklad v mesiaci apríl 2020 odpracoval celkovo 216 h., čo je priemerne 52,14 h. týždenne, v decembri 2022 odpracoval 244,5 h., čo je priemerne 55,21 h. týždenne, v auguste 2021 odpracoval až 279 h., čo je priemerne až 63,29 h. týždenne.

56. Súd vyhodnotil námietku žalovaného o nezohľadnení dovolenky a práceneschopnosti žalobcu za nedôvodnú, s poukazom na čl, 16 Smernice, podľa ktorej sa do výpočtu priemeru doby ročnej dovolenky a dočasnej práceneschopnosti nezapočítavajú alebo sú neutrálne. To znamená, že doby

ročnej dovolenky a dočasnej práceneschopnosti sa do výpočtu priemeru bez všetkého ako voľno nemajú započítavať. Súd nepovažoval výpočet pracovného času žalobcu predložený žalovaným za správny, keďže žalovaný vo svojich výpočtoch priemeru zohľadnil iba skutočný čas služby a pracovnej pohotovosti žalobcu strávenej na pracovisku a jeho dovolenku a práceneschopnosť započítal jednoducho do voľna medzi pracovnými zmenami.

57. Námietky žalovaného ohľadom výskytu pandémie COVID – 19 a vyhlásenia núdzového stavu v SR v rozhodnom období súd vyhodnotil ako irelevantné, nakoľko tieto v konečnom dôsledku nemali následky na aplikáciu Smernice na vzťah medzi žalobcom a žalovaným. Žalovaný neuviedol, ani nepreukázal, ani aký prípadný konkrétny vplyv by mala mať pandémia COVID – 19 na pracovný čas žalobcu.

58. Podľa rozsudku SDEÚ (druhá komora) z 11.4.2019, C – 254/18, článok 6 písm. b), článok 16 písm. b) a článok 19 prvý odsek Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych dátumoch, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 h. bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.

59. Zohľadňujúc 6 mesačné referenčné obdobia, pracovný čas žalobcu prekročil viac ako 48 h. týždenne vo viacerých obdobiach, nesporne v období od decembra 2020 do mája 2021. Podľa výpisu dochádzkového systému SAP, k prekročeniu pracovného času žalobcu 48 h. týždenne došlo aj v obdobiach napríklad október 2020 – marec 2021 (priemerný pracovný čas 48,14 h. týždenne), január 2021 – jún 2021 (priemerný pracovný čas 48,40 h. týždenne), marec 2021 – august 2021 (priemerný pracovný čas 49,08 h. týždenne) september 2022 – február 2023 (priemerný pracovný čas 49,56 h. týždenne), ale aj v obdobiach september 2020 – február 2021, december 2020 – máj 2021, október 2022 až marec 2023. V prípade posudzovania fixných období, ak by súd bral do úvahy za relevantné výpočty žalovaného, aj v ním uvedených štyroch z piatich referenčných období, došlo pritom k prekročeniu maximálneho 48 h. týždenného pracovného času žalobcu (napr. v mesiacoch apríl 2020, december 2020, apríl 2021, august 2021, november 2022). Pre predmet sporu nie je podstatné, či došlo k takému to prekročeniu došlo každý mesiac alebo len raz.

60. Keďže žalobca preukázal, že ako príslušník HaZZ odpracoval v rozhodnom období (3 roky pred podaním žaloby) týždenný pracovný čas presahujúci týždenný pracovný čas stanovený Smernicou, úspešne sa dovolal práva EÚ na vyvodenie zodpovednosti žalovaného ako dotknutého členského štátu EÚ s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia Smernice proti SR. Nesprávne prebratie Smernice do ZoHZZ a jeho dodržiavanie Ministerstvom vnútra SR, resp. HaZZ, ktoré však nerešpektuje Smernicu v článku 6 písm. b), ktorá je pre tento vzťah priamo aplikovateľná, v zmysle rozsudku Fuß nezbavuje SR zodpovednosti za jej nedodržiavanie v prípade hasičov zamestnaných vo verejnoprávnom sektore, a nie je preto relevantné žalovaným zdôrazňované rozlíšenie medzi zodpovednosťou SR za nesprávnu transpozíciu a zodpovednosťou zamestnávateľa žalobcu za nesprávnu aplikáciu pri úprave pracovného času v služobnom pomere žalobcu.

61. Podmienky uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú dané ustálenou judikatúrou SDEÚ (napr. rozsudok C – 118/08 Transportes Urbanos y Servicios Generales SAL z 26.01.2010), a to splnením troch podmienok, ako na to správne poukázal žalobca: 1. cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcovi práva, 2. porušenie je dostatočne závažné, a napokon 3. medzi takýmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť.

62. Ako už bolo konštatované aj v početných obdobných veciach všeobecnými súdmi SR, článok 6 písm. b) Smernice predstavuje právnu normu EÚ, ktorá jednotlivcom priznáva práva (viď rozsudok Fuß, kde SDEÚ zdôraznil, že priamy účinok čl. 6 písm. b) Smernice spočíva v tom, že priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Prvá podmienka týkajúca sa existencie práva na náhradu škody vo veci samej je preto splnená.

63. Súd mal za preukázané aj splnenie druhej podmienky na uznanie nároku na náhradu škody: Porušenie práva EÚ je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou SDEÚ v danej oblasti. Ako už súd konštatoval, pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej

službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice. Otázka súvisiaca s pojmom „pracovný čas“ v zmysle Smernice neponecháva priestor na akékoľvek „rozumné pochybnosti“. Keďže žalobca v dotknutom období odpracoval nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice, išlo o zjavné porušenie judikatúry SDEÚ, ako aj práva EÚ.

64. Pri posudzovaní poslednej, tretej podmienky, mal súd za to, že tu existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice a škodou, ktorá mala žalobcovi vzniknúť tak, že nebol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas, čo muselo mať nevyhnutne za následok stratu času na odpočinku, na ktorý by v opačnom prípade mal mať žalobca nárok.

65. V súvislosti s argumentáciou žalovaného o tom, že žalobca mal pred podaním žaloby na súd upozorniť nariadeného na vyššie uvedené skutočnosti, resp. že mal prejaviť primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah, súd poukazuje na to, že ani v zmysle Smernice, ani v zmysle judikatúry SDEÚ, sa takáto aktivita zo strany žalobcu nepožaduje, resp. nie je podmienkou uplatnenia nároku na nemajetkovú ujmu, a súd tieto nepovažoval za relevantné pri posúdení nároku žalobcu. Žalobca vypovedal, že hoci opakovane namietal dĺžku svojho pracovného času svojmu priamemu nadriadenému, nebol úspešný.

66. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu, došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie.

67. V súlade s princípom rovnocennosti komunitárneho a vnútroštátneho práva, súd aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 11 a 13 OZ, pričom zohľadnil pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce zo súdnej praxe v početných obdobných prípadoch. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry SDEÚ za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy.

68. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd posudzoval závažnosť ujmy, ktorá mu takýmto zásahom vznikla, dĺžku zásahu a následky takýmto zásahom vyvolané, resp. následky, ktoré by takýto zásah bol spôsobilý vyvolať, okolnosti zásahu, ako aj na doterajšiu súdnu prax pri rozhodovaní v obdobných prípadoch. V rozhodnom období troch rokov bol žalobca ukrátený o čas odpočinku, o čas, ktorý mohol stráviť podľa svojho uváženia, okrem odpočinku aj na vybavovanie každodenných záležitostí, regeneráciu, svoje záľuby, prípadne na stretnutia s jemu blízkymi osobami (sestrou, mamou). Žalobca zastáva ako hasič v spoločnosti veľmi dôležitú, zodpovednú, rizikovú, fyzicky aj psychicky náročnú rolu, ktorá neraz vyžaduje aj nasadenie vlastného života. Ním uplatnenú sumu 5.000,00 € považoval súd za neprimerane vysokú, keďže žalobca nepreukázal, ani netvrdil, že by dĺžka jeho pracovného času spôsobila nejaký závažný, nenapraviteľný zásah do jeho osobnostných práv, príp. na jeho zdravotný stav. Vzhľadom na vyššie uvedené a na doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných prípadoch, súd považoval sumu 2.300,00 € za trojročné obdobie ako primeranú výšku nemajetkovej ujmy v posudzovanom prípade (početné obdobné prípady úspešných príslušníkov HaZZ v sporoch proti žalovanému, kde im boli právoplatne priznané náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 2.000,00 € - 2.500,00 €, napr. rozsudky Okresného súdu Košice II sp. zn. 25C/56/2020, 27C/59/2020, 18C/34/2020, 44C/84/2020), pričom zobral do úvahy aj súdmi priznávané výšky náhrady nemajetkovej ujmy v závažnejších prípadoch zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcich najmä v porušení práva na súkromný a rodinný život, poškodenie zdravia, straty dobrého mena a povesti v spoločnosti.

69. O splatnosti prisúdenej sumy súd rozhodol podľa citovaných ustanovení § 232 ods. 2, ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“). Súd vyhovel žiadosti žalobcu, proti ktorej žalovaný nenamietal a vzhľadom na výšku prisúdenej sumy určil lehotu na plnenie na 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

70. Vo výroku II. rozsudku súd v prevyšujúcej časti (o zaplatenie 2.700,00 €) žalobu zamietol.

71. Podľa už konštantnej judikatúry národných (napr. rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09), aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán. Súd osobitne neposudzoval všetky z početných odkazov strán sporu na rôzne rozhodnutia súdov, pretože to vzhľadom na zistený skutkový stav a právne posúdenie nepovažoval za potrebné.

72. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy z dôvodu, že rozhodnutie v danej veci záviselo od úvahy súdu (v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bol aspoň sčasti priznaný uplatnený nárok, pretože ho nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania založeného na úvahe súdu alebo znaleckej činnosti). Súd zároveň nevidel priestor pre aplikáciu § 257 CSP.

73. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (t.j. zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).